

Základní škola a Mateřská škola Pramínek, o.p.s., Heyrovského 13, Brno 635 00

tel.: 546 221 559, mobil: 773 899 655, email: praminek@praminek.cz, IČ: 25 34 82 21

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro zájmové vzdělávání ve školní družině ZŠ a MŠ Pramínek o.p.s.

školní rok 2026/2027

č. j. PRA 238/2026

Obsah

1.	3	
2.	4	
3.	5	
3.1	Výchova ke zdraví	5
3.2	5	
3.3	5	
3.4	5	
3.5	5	
3.6	5	
3.7	Zohledňování individuálních potřeb žáků školní družiny	56
4.	77	
4.1	77	
4.2	77	
4.3	77	
4.4	77	
4.5	88	
4.6	88	
5.	88	
5.1	88	
5.2	88	
5.3	88	
6.	99	
7.	99	
7.1	Odpočinkové činnosti	9
7.2	99	
7.3	99	
7.4	1010	
7.5	1010	
8.	1010	
8.1	1010	
8.2	1010	
8.3	1010	
8.4	1010	
8.5	111	
9.	111	
10.	111	
11.	122	
12.	132	
13.	133	
14.	133	

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

Předkladatel:

Název školy: ZŠ a MŠ Pramínek o. p. s.

Adresa školy: ZŠ a MŠ Pramínek o. p. s.

Heyrovského 13, 635 00, Brno

25348221

Ředitelka školy: Mgr. Helena Hlouchová

Zpracovatelky ŠVP: Mgr. Magda Mezníková (vedoucí vychovatelka)

E-mail: praminek@praminek.cz

Webové stránky: www.praminek.cz

Platnost dokumentu:

Schváleno pedagogickou radou: 26. 8.2026

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2026

Schválil: Mgr. Helena Hlouchová, ředitelka školy

podpis ředitelky školy

razítko školy

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina (dále jen ŠD) je součástí subjektu ZŠ a MŠ Pramínek, o.p.s.. Je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a řídí se podle vyhlášky č. 74/2005 Sb. o zájmové činnosti. Zajišťuje zájmové vzdělávání žáků 1. stupně před a po vyučování. Má čtyři oddělení, každé s maximální kapacitou 30 dětí. Ke své činnosti dále využívá tělocvičnu, školní hřiště, zahradu, altán a dětské hřiště v areálu školy. Počet vychovatelů odpovídá počtu otevřených oddělení. Všechny vychovatelky splňují kvalifikační předpoklady k výkonu pedagogické práce ve školní družině.

Školní družina naplňuje a obohacuje denní program žáka, zajišťuje odborné pedagogické vedení při odpočinkových i zájmových činnostech, podporuje individuální rozvoj žáka. Poskytuje bezpečné prostředí, a to nejen z hlediska fyzického zdraví, ale i dobré podmínky pro emocionální a sociální rozvoj.

Školní družina je určena pro žáky 1. – 5. ročníku základní školy. Přednostně jsou do ŠD přijímáni žáci k pravidelné denní docházce. Dle podmínek v jednotlivých odd. se činnosti ŠD mohou zúčastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné docházce. Při všech činnostech se během pobytu ve ŠD žáci řídí Školním řádem, který je na webových stránkách školy a v tištěné podobě ve školní družině.

Za dítě, které je přihlášeno k pravidelné docházce (3–5 dnů/týden) do ŠD se hradí částka 2000,- Kč/rok. Za nepravidelnou docházku (1–2 dny/týden) je tato částka snížena na 600,- Kč/rok.

Za zájmové kroužky v ŠD se platí úplata. Výše a podmínky platby jsou uvedeny na webu školy.

Školní družina zajišťuje ranní provoz v době 7:00 – 7:40 a odpolední provoz v době 11:40 – 17:00. Vychovatelky a účastníci školní družiny se pravidelně podílejí na akcích pořádaných školou a také pomáhají při jejich organizaci. Vychovatelky se pravidelně scházejí s třídními učitelkami účastníků ŠD a konzultují s nimi svou činnost, chování žáků v ŠD, radí se při řešení různých problémů týkajících se žáků v ŠD.

3. Cíle vzdělávání v ŠD

Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her). Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti. Cílem vzdělávání v ŠD je děti rozvíjet po stránce fyzické, psychické i sociální. Výchovné programy se zaměřují na tyto základní oblasti:

3.1 Výchova ke zdraví

- odpovědnost za svou osobu
- odpovědnost za své zdraví
- správné stravovací návyky, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- posilování tělesné zdatnosti

3.2 Posilování komunikačních dovedností

- kultivace slovního a mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby, prezentace výsledků své práce
- komunikace ve skupině a v různém sociálním prostředí
- uplatnění v kolektivu

3.3 Odpovědnost za své chování

- řešení různých problémů
- pravdomluvnost, morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky

3.4 Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se vztekem
- řešení životních situací
- vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy

3.5 Poznání sebe samého a uplatňování se ve skupině

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého
- temperament, postoje, hodnoty.

3.6 Formování životních postojů

- úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytváření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat cizím vlivům

3.7 Zohledňování individuálních potřeb žáků školní družiny

- zohledňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- volba činností přiměřených možnostem dětí
- individuální péče
- rozvoj nadání, nabídka dostatečně podnětných a rozvíjejících činností

4. Klíčové kompetence v ŠD

Jedná se o souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které účastníci ŠD získávají během celého školního roku. Jedná se o dlouhodobý proces, který se prolíná všemi činnostmi zájmového vzdělání a v průběhu celého školního roku.

4.1 Kompetence k učení

- s chutí se učíme a objevujeme nové věci
- klademe si otázky a hledáme na ně odpovědi
- všímáme si souvislostí mezi jevy
- získané vědomosti dáváme do souvislostí a uplatňujeme je v praktických situacích
- umíme zhodnotit své výkony
- hledáme informace z různých zdrojů (knihy, internet)

4.2 Kompetence k řešení problémů

- všímáme si dění kolem sebe i problémů
- chápeme, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- hledáme různé způsoby řešení problémů
- postupně rozlišujeme správná a chybná řešení
- diskutujeme o zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- započaté činnosti dokončujeme

4.3 Kompetence komunikativní

- procvičujeme slovní i mimoslovní komunikaci
- myšlenky vyjadřujeme vhodně formulovanými větami
- srovnáváme si myšlenkové postupy, naše sdělení a vhodné odpovědi na otázky
- reprodukuje vlastní názor
- nasloucháme druhým
- komunikujeme kultivovaně s vrstevníky i dospělými

4.4 Kompetence sociální a personální

- společně plánujeme, organizujeme a hodnotíme
- připravujeme se k odpovědnosti za svoje chování a jednání
- projevujeme citlivost a ohleduplnost
- rozpoznáváme vhodné a nevhodné chování, nespravedlnost a agresivitu
- řídíme se dosavadními pravidly
- dokážeme se prosadit i podřídit – přijmout kompromis
- vysvětlujeme si odlišnosti mezi lidmi, jsme tolerantní
- hodnotíme své chování, budujeme sebeúctu

4.5 Kompetence občanské

- obhajujeme práva svá i práva druhých
- vnímáme nespravedlnost, agresivitu, šikanu a diskutujeme o tom, jak se bránit
- dbáme na zdraví své i druhých
- vyprávíme si o tradicích a kulturním dědictví
- zkoumáme, jak lze chránit životní prostředí
- aktivně se zapojujeme do kulturního dění a sportovních aktivit

4.6 Kompetence k trávení volného času

- rozvíjíme schopnost aktivního využití volného času
- orientujeme se v možnostech jeho smysluplného využití
- využíváme přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu
- vytváříme návyky pro udržení zdravého životního stylu
- rozvíjíme své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech
- vybíráme si zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- dokážeme říci „ne“ nevhodným nabídkám

5. Časový plán vzdělávání v ŠD

Činnost ŠD probíhá denně ve dnech školního vyučování. Pobyt žáků v ŠD provází řada režimových momentů – přechody, převlékání a sebeobslužné činnosti. Snahou všech vychovatelů je, aby dané činnosti probíhaly bez stresů a žáci je vykonávali automaticky a dbali na ukládání obuvi a oblečení na určené místo.

5.1 Ranní družina: 7:00 – 7:40 (ve 3. třídě)

- individuální odpočinková činnost
- zájmová činnost, tvoření z papíru, kreslení
- individuální a společné hry

5.2 Odpolední družina: 11:40 – 15:30 (v 1. až 5. třídě)

- konec dopoledního vyučování
- oběd, dodržování hygienických zásad při jídle
- odpočinkové činnosti (hromadné nebo jiné dle individuálního plánu)
- rekreační činnost (pobyt venku, vycházka)
- zájmová činnost – odchody do zájmových kroužků
- dobrovolné vypracování domácích úkolů
- odchody účastníků ze ŠD

5.3 Konečná družina: 15:30 – 17:00 (ve 4. třídě)

- spojení všech oddělení do jednoho
- dodržování hygienických zásad při jídle (svačina)
- odpočinkové a rekreační činnosti
- odchody účastníků ze ŠD

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit v ŠD věnována průběžná zvláštní pozornost. V případě doporučení PPP je do školní družiny přidělována asistentka pedagoga.

Pro tyto děti jsme schopni zajistit tyto podmínky:

Technická oblast: eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění integrovaného žáka

Materiální oblast: zajištění speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek

Organizační oblast: - spolupráce s rodiči či jinými zák. zástupci

- využívání poradenské pomoci speciálního pedagoga

Pro rozvoj mimořádně nadaných či talentovaných žáků nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

7. Formy vzdělávání

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Náplň práce je možné rozdělit na činnosti pravidelné, příležitostné akce a nabídku spontánních aktivit. Pro každodenní formy vzdělávání využíváme prostor tříd, které jsou členěny do center aktivit a zajišťují žákům soukromí při hrách ve skupinách.

7.1 Odpočinkové činnosti

- zařazují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro účastníky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne
- klidové hry, klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti, četba

7.2 Rekreační činnosti

- slouží k regeneraci sil
- převažuje v nich aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky
- hry a spontánní činnosti mohou být rušnější
- sportovní aktivity na hřišti, vycházka v okolí školy

7.3 Zájmové činnosti

- rozvíjejí osobnost účastníků ŠD
- umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání
- řízená kolektivní nebo individuální činnost

- organizovaná nebo spontánní aktivita.

7.4 Příprava na vyučování

- žáci si po dohodě s rodiči samostatně nebo s pomocí vychovatelky vypracovávají DÚ
- může jít i o zábavné procvičování učiva formou didaktických her
- ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech.

7.5 Pravidelná činnost

- vychází z týdenní skladby zaměstnání
- obsahuje zejména aktivity zájmového a sportovního charakteru
- výtvarné a pracovní činnosti

8. Obsah vzdělávání

8.1 Místo, kde žijeme

- vztah ke škole a obci
- spolupráce s městskou knihovnou a farou (přednášky)
- poznávání nejbližšího okolí
- kolektivní dílo motivované vycházkou (kresba obrázků)
- pozorování změn v přírodě v nejbližším okolí dle ročních období

8.2 Lidé kolem nás

- vztahy v rodině
- vztahy mezi dětmi
- dodržování pravidel při hře
- pravidla soužití, urovnávání sporů
- chování lidí: pravidla slušného chování, principy demokracie
- základní lidská práva a povinnosti
- práva dítěte
- předcházení šikaně
- dodržování pravidel silničního provozu při vycházkách

8.3 Lidé a čas

- tradice a zvyky (svátky Vánoce, Velikonoce, dodržování tradic, umělecká tvorba dětí)
- orientace v čase, nácvik určování hodin
- využití svého volného času (četba, vzdělávání se, dobrovolné vypracování DÚ)
- vytváření správného režimu a návyků.

8.4 Rozmanitosti přírody

- ochrana přírody: praktické poznání přírody
- proměny přírody, roční období
- činnost člověka v přírodě
- ochrana přírody: ohleduplné chování v přírodě
- tématické vycházky do přírody
- výtvarné či jiné zpracování poznatků

- úprava zahrady, péče o květiny
- péče o pokojové rostliny ve třídě a drobné živočichy

8.5 Člověk a jeho zdraví

- zdraví a nemoc, prevence, dodržování osobní hygieny
- pohybové a tělocvičné aktivity, hry, prevence úrazů
- pohyb venku a v tělocvičně.

9. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví v ŠD

Pro činnost ŠD platí ustanovení o bezpečnosti a ochraně zdraví, které řeší směrnice školy Vnitřní řád školní družiny a Školní řád ZŠ.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- **vhodná struktura činností a skladba zaměstnání** – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nehrozí zranění dítěte
- **stravovací návyky a pitný režim** – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem dětí
- **zdravé prostředí** – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb, o hygienických požadavcích na prostor a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých (odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů)
- **bezpečné pomůcky** – vychovatelka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek
- **ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací** – vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a průběžným opakováním pravidel bezpečnosti
- **označení nebezpečných předmětů, dodržování vytvořených pravidel během školního roku** - vychovatelka seznámí žáky s provozním řádem využívaných prostor – škola, ŠJ, ŠD, zahrada
- **bezpečnost silničního provozu** – mimo budovy ZŠ zodpovídá vychovatelka za 20 dětí; děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu a během roku je poučení opakováno; poučení zapisuje do dokumentace činností ŠD; pokud dojde k situaci, že se počet dětí navýší nad 20, je pověřena doprovodem dětí další osoba
- **dostupnost prostředků první pomoci** – školní družina je vybavena dostupně vybavenou lékárníčkou PP

10. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání v ŠD

K pravidelné denní docházce do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. až 5. ročníku základní školy. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce. Nejvyšší počet účastníků v jednom oddělení je 30, přednost mají zájemci o pravidelnou docházku.

Do školní družiny se žáci zařazují na jeden školní rok, na další školní rok musí zákonní zástupci dítěte podat novou přihlášku.

Žádosti o přijetí dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou posuzovány individuálně, nezávisle na těchto kritériích, s přihlédnutím k možnostem školy.

Jestliže žák vážným způsobem porušuje vnitřní řád školní družiny či ohrožuje zdraví své nebo ostatních spolužáků, může ředitel rozhodnout o jeho vyloučení ve správním řízení. Toto rozhodnutí by měl prokazatelně předem projednat s jeho zákonnými zástupci a písemně sdělit.

Přihlašování a odhlašování žáků v ŠD zajišťuje vedoucí vychovatelka. Přihlášení žáka do ŠD i odhlášení žáka ze ŠD je prováděno písemně zákonným zástupcem daného žáka pomocí zápisního lístku. Zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí družině rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka z družiny; tyto údaje jsou zaznamenány na přihlášce do ŠD. Odchytky od obvyklé docházky žáka sdělí zákonní zástupci žáka vychovateli písemně.

Rodiče a další návštěvníci do oddělení ŠD bez souhlasu vychovatelky nevstupují.

V době hlavních a vedlejších prázdnin je rozhodnutím ředitele školy provoz ŠD přerušen.

Informace rodičům poskytují vychovatelky jednotlivých oddělení ŠD, připomínky k práci školní družiny vyřizuje ředitel školy.

11. Popis materiálních podmínek

Pro každodenní formy vzdělávání ve ŠD využíváme prostor tříd 1. až 4., které jsou členěny do center aktivit a zajišťují žákům soukromí při hrách ve skupinách. V každém oddělení je část místnosti pokryta kobercem, který je využíván zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech v komunikativním kruhu, při odpočinkových činnostech apod. Pro výtvarné a rukodělné činnosti slouží část místnosti vybavena stoly a židličkami a výtvarnými potřebami. Pro odpočinkovou činnost je využíváno centrum Knih a písmen vybavené knihami, časopisy, encyklopediemi, stavebnicemi, kostkami apod. Jsou stanovena pravidla, která blíže určují místo a způsob uklízení po ukončení činností.

Pro poslechové a video činnosti využíváme CD přehrávač či interaktivní tabule, které jsou instalovány ve všech třídách školy.

Hygienické zázemí je při každé třídě samostatné.

Pro aktivity venku slouží školní zahrada a dvě hřiště s umělou trávou. Součástí školní zahrady jsou i hrací prvky, houpačky, lana na procvičování rovnováhy a síly paží a dřevěný domeček. Pro aktivity venku slouží různé druhy míčů, švihadla, gummy, badminton. Tyto pomůcky jsou uloženy a na požádání si je mohou žáci převzít.

Vybavení jednotlivých odd. ŠD je hrazeno z provozních prostředků školy (dotace MŠMT ČR i

z příspěvků rodičů).

12. Popis personálních podmínek

Ve ŠD pracuje pět vychovatelek, počet vychovatelů odpovídá počtu otevřených oddělení. Ve IV. oddělení se střídají dvě vychovatelky. Čtyři vychovatelky mají pracovní úvazek zkrácený, vedoucí vychovatelka má plný. Všechny vychovatelky splňují kvalifikační předpoklady k výkonu pedagogické práce ve školní družině.

Vychovatelky mají zájem o svůj odborný růst. Zúčastňují se programů dalšího vzdělávání pedagogů, akreditovaných kurzů a také využívají samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti pro ŠD. Chovají se a jednají profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti v ŠD a v souladu s principy programu Začít spolu.

13. Popis ekonomických podmínek

Úplatu je povinen hradit zákonný zástupce žáka přihlášeného k zájmovému vzdělávání ve školní družině. Výše úplaty je platná pro období vyučování daného školního roku, tedy od 1. září do 30. června.

Úplata za dítě, které je přihlášeno k pravidelné docházce (3–5 dnů/týden) do ŠD činí 2000,- Kč/rok. Za nepravidelnou docházku (1–2 dny/týden) je tato částka snížena na 600,- Kč/rok.

V případě, že je dítě přijato v průběhu zájmového vzdělávání, úplata odpovídá poměrné částce rozpočítané na měsíce. V případě, že ukončí docházku předčasně v průběhu zájmového vzdělávání, vrací se poměrná částka rozpočítaná na měsíce.

Platba probíhá bezhotovostně na účet školy (lze platit ve dvou splátkách do konce září a února).

Finanční prostředky jsou použity na nákup materiálu pro výtvarnou, pracovní a sportovní činnost a na zkvalitnění interiéru jednotlivých oddělení školní družiny.

14. Zveřejnění ŠVP ŠD

Školní vzdělávací program ŠD je zveřejněn na webových stránkách školy (sekce Škola/dokumenty).

K nahlédnutí je v tištěné podobě ve školní družině a ředitelně.